

El 8 de març, dia internacional de les dones, l'hem commemorat amb l'activitat conjunta del visionat de diferents pel·lícules. Primerament, durant la setmana prèvia al dia 8, des de les tutories es va passar a tots els grups un document informatiu sobre la diada que celebrariem; també se'ls va informar del qüestionari que es treballaria després del visionat.

Les pel·lícules triades aquest any han estat Tomàquets verds fregits (1er i 2n d'ESO), Como agua para chocolate (3er d'ESO), En terra d'homes (4t d'ESO i 1BAT).

8 DE MARÇ, DIA INTERNACIONAL DE LES DONES

ORIGEN

El 8 de març s'ha convertit en un símbol per a les dones dels cinc continents. La celebració no es basa en un únic fet ni tampoc ha tingut sempre el mateix sentit. La història canvia, i el sentit dels símbols també.

Antecedents

Des de l'inici de la revolució industrial, àmplies capes de la població femenina dels sectors populars es van incorporar al treball assalariat. Aquesta incorporació no les eximí, però, de continuar sent responsables del treball de cura de les persones del grup familiar ni de les activitats domèstiques.

Les precàries i difícils condicions de treball industrial van provocar, des de mitjans del segle XIX, l'aparició de moviments de dones que reivindicaven millors condicions laborals, com ara la reducció de la jornada laboral, la limitació de l'edat de treball de les criatures, la prohibició de l'horari nocturn per a les dones, la compensació econòmica per accidents laborals i les mesures per prevenir-los.

D'aquesta experiència, Catalunya no en va quedar al marge. N'és un exemple la vaga que 3.500 treballadores del sector tèxtil d'Igualada van fer l'any 1881, en demanda de millors condicions de treball.

Els fets de Nova York

En l'origen de la commemoració del 8 de març com a Dia internacional de la Dona, tradicionalment s'han destacat diversos fets puntuals: la vaga de les obreres tèxtils nord-americanes de 1857, l'incendi de la fàbrica *Cotton* o el de la *Triangle Shirtwaist Company*, de Nova York, el dia 25 de març de 1911 (indústria tèxtil on treballaven cinc-centes persones, en la seva gran majoria dones immigrants joves). En aquest darrer incident van morir 142 obreres que l'any anterior havien mantingut una important vaga per demanar millors condicions laborals.

El dret a vot

Ja que les dones contibuïen amb el seu treball –tant remunerat com domèstic- al ceixement de l'economia dels seus respectius països, volien tenir el dret a participar en l'àmbit públic. Aquesta participació se centrà, durant unes dècades, en la reivindicació del dret de vot per a les dones, l'altre gran eix que conflueix en la celebració d'aquest dia. (Encara avui, a països com Kuwait, les dones no han tingut dret a vot fins el 2005!).

La primera declaració reivindicant el dret de vot, la van fer les dones nord-americanes, el 1848, reunides a Seneca Falls. Anys després, les sufragistes angleses van fer de la reivindicació del dret de vot per a les dones l'eix central de les mobilitzacions. Les seves accions i les seves idees van traspasar fronteres i van tenir repercussions en altres països.

La primera celebració

A partir de 1908, les socialistes nord-americanes van celebrar el Dia de la Dona, el darrer diumenge de febrer, per reivindicar el dret de vot. El 1910, en el marc de la II Conferència internacional de Dones Socialistes, Clara Zetkin llençava la proposta d'establir el Dia internacional de la Dona, amb l'objectiu principal de promoure el sufragi universal femení, la pau i la llibertat.

Seguint aquesta iniciativa, l'any següent, més d'un milió de dones europees i nord-americanes sortiren al carrer. Les primeres ho van celebrar el 19 de març i les segones ho van continuar fent el darrer diumenge de febrer.

El 8 de març

Amb l'esclat de la Primera Guerra Mundial, la pau es convertí en el leitmotiv de les celebracions del Dia internacional de la Dona. El 8 de març de 1917 les dones russes, que feia anys que també ho celebraven, van sortir al carrer en demanda d'aliments i pel retorn dels combatents. A partir d'aquest moment, el Dia internacional de la Dona quedà fixat en la data del 8 de març.

Reivindicació de millors condicions de treball i de vida, i de drets polítics i manifestacions a favor de la pau, són alguns dels temes que es troben en l'origen de la celebració del dia 8 de març.

Amb el ressorgiment del feminisme, a finals dels anys seixanta i setanta, tornà a implantar-se la celebració d'aquesta data, que van acabar de corroborar les Nacions Unides, el 1977, en declarar el **8 DE MARÇ, DIA INTERNACIONAL DE LA DONA**.

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Web de l'institut Català de la Dona
www.gencat.net/icdona/origen.htm

TOMÀQUETS VERDS FREGITS

Fitxa tècnica

Títol original: Fried Green Tomatoes.

Nacionalitat: EEUU, 1991

Direcció: Jon Avnet

Guió: Fanny Flag y Jon Avnet (basat en la novel·la de Fanny Flag)

Fotografia: Geoffrey Simpson

Música: Thomas Newman

Intèrprets: Kathy Bates (Evelyn Couch), Jessica Tandy (Ninny Threadgoode), Mary Stuart Masterson (Idgie), Mary Louise Parker (Ruth), Stan Shaw (George).

Durada: 130 minuts

Distribució: Filmax

La història

Evelyn és una mestressa de casa de classe mitjana que s'enfronta a tot un seguit de problemes personals com la seva edat (està entrant a la menopausa), la seva bulímia, la seva vida monòtona o els seus problemes conjugals amb un marit obsessionat pels programes de televisió esportius i el menjar.

Durant una visita a una residència de la tercera edat, coneix Ninny, una senyora gran afable i simpàtica que li anirà explicant, al llarg de properes visites, la història de l'Idgie i la Ruth, dues dones d'una zona rural del sud d'Alabama. Aquestes dones uniran els seus destins en una amistat plena de companyerisme, coratge i solidaritat, regentant un cafè després que l'Idgie ajudés la Ruth deixar el seu marit, que la maltractava.

L'Evelyn troba en aquesta història un model per a donar un tomb a la seva vida: recuperar l'autoestima, l'esperit de lluita i la identificació com a dona a la societat on viu.

Activitats d'experiència i reflexió en comú

Formeu petits grups i contesteu les següents preguntes sobre la pel·lícula. Després poseu les vostres impressions en comú, tot el grup.

1. Quina és la vostra impressió general sobre la pel·lícula?
2. Analitzeu el paral·lelisme entre les dues històries que s'expliquen a la pel·lícula. Reconstruiu els trets i el temperament de les quatre protagonistes.
3. Analitzeu el procés de canvi de les protagonistes: són personatges rodons (que canvien al llarg de la història) o són plans (que no canvien, no evolucionen)?
4. A la pel·lícula hi trobem molts temes per parlar-ne:
  - L'autoestima
  - La superació dels problemes
  - Alimentació: hàbits i formes d'alimentació
  - La relació amb l'altre sexe

- La relació amb la família
- Les relacions amb la gent gran
- L'ús de la violència (física o verbal) amb el que ens envolten
- Posicionament enfront el racisme i les minusvalies físiques i mentals.

Podeu discutir sobre alguns d'aquests temes, escriure el que en penseu i comparar la vostra visió particular amb la que dona la pel·lícula.

5. Realitzeu una petita enquesta a la classe (5 preguntes de cada) sobre dos temes importants: els hàbits alimentaris (què mengueu, com, quan...) i la distribució de les feines domèstiques (qui les fa a casa vostra, vosaltres què feu...).
6. Feu una reflexió oral sobre les desigualtats sexistes que existeixen encara a la nostra societat.

EN TERRA D'HOMES

Fitxa tècnica

Títol original: *North Country*

Gènere: drama

Nacionalitat: EEUU, 2006

Direcció: Niki Caro

Guió: Michael Seitzman

Intèrprets: Charlize Theron, Frances McDormand, Sean Bean, Richard Jenkins, Jeremy Renner, Michelle Monaghan, Woody Harrelson, Sissy Spacek.

La història

Inspirada en una història real.

Després de separar-se d'un marit que la maltracta, la Josey Aimes torna al seu poble natal, al nord de Minnesota per a buscar un bon treball. Amb dos fills i sense recursos, busca feina a la principal empresa de la regió: les mines de ferro. Es tracta d'una empresa molt arrelada a la zona, a la qual hi han treballat ja força generacions de veïns. La feina és dura, però ben pagada. És una indústria dominada pels homes des de sempre, i un lloc molt poc donat als canvis. Animada per la seva antiga amiga Glory, una de les poques dones mineres del poble, la Josey entra a treballar a la cantera. Està mentalitzada per a realitzar un treball perillós i dur, però no pas per a aguantar l'assetjament que ella i les seves companyes pateixen per part dels seus companys. Són temps difícils i els miners no volen competir amb les dones que, segons ells no haurien de conduir camions, ni arrossegar pedres...

Activitats d'experiència i reflexió en comú

Formeu petits grups de treball i contesteu les següents preguntes sobre la pel·lícula. Després poseu les vostres opinions en comú amb la resta de la classe.

1. Per què la protagonista marxa de casa seva?
2. Es veu a la pel·lícula el motiu pel qual marxa o només s'intueix?
3. Creieu que ha actuat bé?, És just que tingui que marxar?
4. Quan marxa de casa seva amb els fills, cap a on va?
5. Com la rep el seu pare?, i la seva mare?
6. Per què creieu que el seu pare no l'accepta?
7. Per què decideix treballar a la mina? , Com veu el seu pare aquesta decisió?
8. Com actua la Josey en front l'assetjament al qual es veuen sotmeses les dones que treballen a la cantera?, com creieu que s'ha d'actuar en aquests casos?
9. Per què els miners no volien que les dones treballessin a la mina?
10. Enumereu algunes de les escenes on queda reflectit l'assetjament. Quins fets són els que us han semblat més execrables ?
11. Quins fets del seu passat i de la seva manera de ser fan que la Josey no tingui
12. credibilitat i no sigui prou respectada a la seva comunitat ?, Creieu que és just el judici moral que li fa tothom?
13. Ser una noia guapa i atractiva l'ha perjudicat a la vida?, Per què? Expliqueu-ho.
14. Centreu-vos en els personatges masculins i realitzeu-ne una breu descripció (el fill adolescent, el pare, el company de la feina i antic nòvio, l'advocat)
15. Al final de la pel·lícula podem veure com canvia la vida de la Josey després de guanyar el judici (que va sentar un precedent històric als Estats Units sobre assetjament a la feina i drets laborals). Explica la seva evolució psicològica i el procés de consolidació de l'autoestima des que era adolescent fins al triomf judicial sobre la totpoderosa empresa minera.

COMO AGUA PARA CHOCOLATE

Ficha técnica

Nacionalidad: México, 1992

Dirección: Alfonso Arau

Guión: Laura Esquivel, basado en la novela del mismo título

Fotografía: Emmanuel Lubezki

Música: Leo Brower

Intérpretes: Marco Leonardi (Pedro), Lumi Cavazos (Tita), Regina Tomé (Mamá Elena) Yareli Arizmendi (Rosaura)

Duración: 144 minutos

La historia

Al comienzo del siglo XX en una pequeña aldea de Piedras Negras en México, Pedro Múzquiz y su padre visitan a Mamá Elena en su rancho para pedirle la mano de su hija menor, Tita. Las tradiciones de la familia prohíben el enlace de la hija más pequeña pues ésta ha de quedarse soltera para cuidar a la mamá. Como Pedro quiere quedarse cerca de su amada, acepta la oferta de la mano de otra de sus hijas, Rosaura. Tita, como encargada de la cocina de la hacienda descubre que con sus dotes culinarias puede conseguir el amor de Pedro y cambiar el destino de su familia.

Actividades de experiencia y reflexión en común

Formad pequeños grupos mixtos y contestad a las siguientes preguntas sobre la película. Después poned vuestras conclusiones en común con el resto de la clase en un coloquio abierto.

1. Impresión general sobre la película (os gustó, no os gustó, os llamó la atención alguna imagen-secuencia, recordáis alguna frase...)
2. ¿Encontráis muchas diferencias con la novela? ¿cuáles?
3. ¿Creéis que se ha hecho una buena adaptación de la literatura al cine?
4. ¿De qué trata esta película?
5. Explicad el simbolismo que tiene la comida (poned algunos ejemplos)
6. “Como agua para chocolate” es una expresión muy mejicana. Averiguad qué significa.
7. “Pedir la mano de alguien” ¿qué significa y cómo se hacía a principios de siglo? ¿se continúa haciendo hoy?. Buscad información sobre cómo es la pedida de mano, hoy en día, en otras culturas como la musulmana, por ejemplo.
8. Qué son en el cine y en la literatura los conceptos de “flash back”, “elipsis”, “voz en off” ¿Para qué se utilizan? ¿qué ventajas y desventajas tienen para el lector o espectador?
9. Qué es el “realismo mágico”(buscad algunos ejemplos de la novela y la película para explicarlo)
10. La costumbre de no permitir casarse a la hija menor para cuidar de su madre es profundamente injusta y sexista ¿crees que hubiera sido lo mismo si se tratase de hijos varones? ¿cómo solucionarían entonces la cuestión?
11. Elaborad una lista con otros ejemplos, del pasado y de la actualidad, de situaciones injustas y sexistas que, porque lo marca la tradición o la ley, tienen que vivir las mujeres.
12. ¿Por qué la mujer en la cocina es una imagen devaluada y en cambio un hombre en la cocina es símbolo de sofisticación y de saber vivir bien?
13. Sobre el final de la película. ¿Os parece adecuado para un amor romántico? ¿por qué?